

MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS DE LA REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA (2011)

Excel·lentíssim Sr. President,
Il·lustres Autoritats,
Molt Il·lustres Senyores i Senyors Acadèmics,
Senyores i Senyors,

Actualment el web de l'Acadèmia conté abundant informació. Entre altre, les versions íntegres dels discursos d'ingrés dels acadèmics numeraris i de les respostes de recepció, una agenda de les activitats i la versió electrònica de la Revista, amb ressenyes sobre la vida acadèmica, els informes del President als Plens, resums de les presentacions a les sessions temàtiques i dels discursos d'ingrés dels acadèmics, i necrològiques. Però, atès que els Estatuts estableixen que en la Sessió inaugural de curs el Secretari General presenti una memòria de les activitats del curs acadèmic anterior, seguint la tradició, resumiré els principals trets del que ha sigut la vida acadèmica de l'any 2011, agrupats en quatre grans apartats: moviment del personal acadèmic, sessions acadèmiques, donacions rebudes i resultats del concurs de premis de l'Acadèmia.

1. MOVIMENT DEL PERSONAL ACADÈMIC

BAIXES

Durant l'any 2011, l'Acadèmia ha hagut de lamentar la pèrdua de dos acadèmics numeraris, els Molt Il·lustres doctors Francesc Climent Montoliu i Francesc Abel Fabre, i de tres acadèmics corresponents: els doctors Josep M Costa Molinari, Jordi Pujiula Ribera, i Narcís Serrallach Milà.

El Dr. Francesc Climent Montoliu va néixer l'any 1937. Físic, especialista en física atòmica, microelectrònica i microscòpia òptica d'alta resolució, es va incorporar com acadèmic numerari l'any 1983. Ens va deixar el gener de 2011.

El Dr. Francesc Abel Fabré va néixer l'any 1933. Especialista en obstetrícia i ginecologia, i determinant de l'inici i desenvolupament de la bioètica a casa nostra, es va incorporar com acadèmic numerari l'any 1999. Va morir el mes de desembre.

El Dr. Josep M. Costa Molinari va néixer l'any 1932. Especialista en psiquiatria i neurologia, ingressà com acadèmic corresponent per elecció l'any 2005. Morí el més de febrer.

El Dr. Jordi Pujiula Ribera, va néixer l'any 1947. Especialista en neuropsiquiatria, ingressà com acadèmic corresponent per elecció l'any 2007. Morí el mes de març.

El Dr. Narcís Serrallach Milà va néixer l'any 1934. Especialista en urologia, va ingressar com acadèmic corresponent l'any 2010. Morí el mes de novembre.

INGRESSOS

Durant l'any 2011 es van incorporar a l'Acadèmia tres **acadèmics numeraris**: el doctor Francesc Jané Carrencà a la secció primera, i els doctors Ramon Brugada Terradellas i Francesc Cardellach López a la secció segona. Estan pendents de llegir els discursos d'ingrés tres acadèmics numeraris electes: els doctors Lluís Morales Fochs, Manel Esteller Badosa i Miquel Bruguera Cortada.

A més, van ingressar setze acadèmics corresponents per elecció:

Tres a la secció primera: els doctors Jordi Palés Argullós, Miquel Ylla-Català Genís i Elias Campo Güerri.

Cinc a la secció segona: els doctors Jordi Carbonell Abelló, Pere Gascón Vilaplana, Antoni Castells Rodellas, Josep Taberner Caturla i Joaquin Callabed Carracedo.

Tres a la secció tercera: els doctors Jose M Laïlla Vicens, Josep García Arumi i Narcís Serrallach Milà.

I vuit a la secció quarta: els doctors Daniel Cruz Martínez, Josep M Forcada Casanovas, Ramon Espasa Oliver, Josep Arimany Manso, Rafel Manzanera López, Amando Martín Zurro, Josefa Canals Sans i Xavier Sorni Esteva.

I, com **acadèmic corresponent per premi**, va ingressar a la secció tercera: el Dr. Jordi Rovira Juárez.

Finalment, l'Acadèmia va incorporar tres **acadèmics corresponents estrangers**: els doctors Carlos Roberto Hojaij, del Brasil, José Serra de Silva Campos Neves, de Portugal, i Andreu Baliarda Casajuana, català resident actualment a Suïssa. Queda pendent la incorporació d'un quart corresponent estranger: el Dr. Salvador Castells Cuch, català resident a Nova York.

Pas a la condició de membre emèrit

En compliment de la modificació dels Estatuts aprovada pel Ple l'any 2010, quatre acadèmics numeraris de més de vuitanta anys d'edat van passar a la situació d'acadèmic numerari emèrit, mantenint tots els drets però dispensats de les seves obligacions: els doctors Josep M Moragas Viñas, de la secció segona, Josep M Dexeus Trias de Bes, Rafael Esteve de Miguel i Francesc Solé Balcells, de la secció tercera.

2. SESSIONS ACADÈMIQUES

Sessions Plenàries

D'acord amb els Estatuts, el Ple de l'Acadèmia va realitzar, l'any passat, dos tipus de sessions: sessions de govern i sessions solemnes.

SESSIONS DE GOVERN

Les sessions de govern, van tenir lloc els dies 21 de gener, 5 d'abril, 5 de juliol i 11 d'octubre.

En la sessió de 21 de gener es va aprovar la proposta de premis del concurs de l'any 2010 i la modificació de dos articles del Reglament referents als acadèmics corresponents. D'una banda, es va augmentar la xifra màxima d'aquests acadèmics del doble al triple dels acadèmics numeraris. I, d'altra banda, es va acordar que per a ser proclamades candidats a places d'acadèmic numerari les persones que fossin acadèmics corresponents requeririen tenir tres proponentes, mentre que aquelles persones que no tinguessin aquesta condició en necessitarien cinc.

El dia 5 d'abril el Ple va celebrar tres sessions extraordinàries. En la primera, van tenir lloc les eleccions per a la renovació parcial de la Junta de Govern de l'Acadèmia. Van ser elegits els doctors Joan Viñas Sales, com a Vicepresident; Josep Carreras Barnés, com a Secretari General; Romà Massot Punyet, com a Secretari d'Actes; Josep A. Bombi Latorre, com a Bibliotecari, i Miquel Vilardell Tarrés, com a Primer Vocal. En la segona sessió, van tenir lloc les eleccions per a cobrir cinc places d'acadèmic numerari; una vacant per defunció del Dr. Francesc Climent, i quatre pel pas de numeraris a la situació d'emèrits. Foren proclamats numeraris electes els doctors Lluís Morales Fochs (cirurgia pediàtrica, secció tercera) i Miquel Bruguera Cortada (gestió de la professió, secció quarta). I en la tercera sessió extraordinària va tenir lloc la ratificació final de les modificacions dels Estatuts i del Reglament votades en els Plens de 26 de gener de 2010 i de 25 de gener de 2011, respectivament.

En la sessió ordinària de 5 de juliol el Ple va aprovar la creació d'una comissió per estudiar la revisió dels Estatuts i del Reglament constituïda pel President, el Secretari General i el Vicesecretari. La proposta de modificació dels Estatuts, previ anàlisi dels aspectes jurídics per l'acadèmic numerari Dr. Joaquim Tornos Mas, serà presentada al Ple properament. En una sessió extraordinària celebrada el mateix dia, es van proclamar acadèmics numeraris electes els doctors Francesc Cardellach López (medicina, secció segona) i Manel Esteller Badosa (genètica, secció primera). No es va cobrir la placa de la pneumologia de la secció segona.

I, en la sessió ordinària de 11 d'octubre, es va aprovar la convocatòria de divuit places d'acadèmic corresponent (tres per cada una de les quatre seccions, tres per places d'afins i tres per places de fora de la demarcació de Barcelona).

SESSIONS SOLEMNES

Com a sessions solemnes, de caràcter públic, es van celebrar a l'amfiteatre Gimbernat: la sessió inaugural de curs, una sessió necrològica, tres sessions de recepció d'acadèmics numeraris i onze sessions de recepció d'acadèmics corresponents.

Sessió Inaugural de curs

La sessió pública inaugural de curs va tenir lloc el 30 de gener.

El Secretari General, va presentar la memòria de les activitats de l'Acadèmia corresponent a l'any 2010. A continuació, l'acadèmic numerari Dr. Ciril Rozman Borstnar va llegir el discurs de torn "*Reflexions sobre l'ensenyament de la medicina: vint-i-un anys després*", fent referència al contingut del seu discurs de recepció de l'any 1990. I seguidament, es va procedir a la proclamació dels guanyadors dels premis de l'any anterior i a la convocatòria dels corresponents al 2011.

Sessions "In Memoriam"

El 8 de novembre es va celebrar una sessió pública extraordinària "*In Memoriam*" en record dels acadèmics traspassats durant l'any 2010.

Sessions de Recepció d'acadèmics numeraris

Els acadèmics numeraris electes van ser rebuts en tres sessions públiques extraordinàries:

El 20 de febrer el Dr. Francesc Jané Carrencà, amb el discurs d'ingrés "*Medicaments, Medicina i Societat*", respost per l'acadèmic numerari Dr. Xavier Forn Dalmau.

El 6 de març el Dr. Ramon Brugada Terradellas, amb el discurs d'ingrés "*Girona-Ginebra-Bolonya. Educació Mèdica integral en el segle XXI*", respost per l'acadèmic numerari Dr. Antoni Bayés de Luna.

I el 27 de novembre el Dr. Francesc Cardellach López, amb el discurs d'ingrés "*Cèl·lula, oxigen i mitocondri: una relació en risc per l'efecte tòxic del fum del tabac*". respost per l'acadèmic numerari Dr. Ciril Rozman Borstnar.

Sessions de Recepció d'acadèmics corresponents

Per rebre als acadèmics corresponents van tenir lloc onze altres sessions públiques extraordinàries:

El 15 de febrer van ser rebuts els doctors Jordi Carbonell Abelló i Josep M. Lailla Vicens, amb els treballs "*Consideracions al voltant del dolor central i al fibromiàlgia*" i "*De l'Obstetrícia clàssica a la medicina perinatal*". Els acolliren els acadèmics numeraris, Dra. Edelmira Domènech Llaberia i Dr. Jesús González Merlo, respectivament.

El 15 de març foren rebuts els doctors Daniel Cruz Hernández i Pere Gascón Vilaplana, amb els treballs: "*L'assistència en salut mental en menors de famílies immigrants*" i "*El concepte de neurohematopoesi. Importància per la fisiologia de la sang i del procés metastàsic*". Els acolliren els acadèmics numeraris, Dra. Edelmira Domènech Llaberia i Dr. Manuel Cruz Hernández.

El 29 de març van ser rebuts els doctors Josep García Arumí i Carlos Roberto Hojaij, amb els treballs "*Retinopatia diabètica, el seu tractament i els reptes futurs*", i "*La importància de Dostoiéovski para la psiquiatria actual*". Els acolliren els acadèmics numeraris, doctors Ramon Trias Rubiès i Carles Ballús Pascual.

El 12 d'abril foren rebuts els doctors Josep M Forcada Casanovas

i Miquel Ylla-Català, amb els treballs "*La Bíblia i la dieta mediterrània cardiovascular*" i "*Un camí cap a l'asèpsia. Una ruta a l'excel·lència*". Els acolliren els acadèmics numeraris, doctors Ramon Trias Rubiès i Jacint Corbella Corbella.

El 10 de maig va ser rebut el Dr. Jordi Rovira Juarez guanyador del premi instituït conjuntament per la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya i la Fundació Catalana de Trasplantament. També es celebrà la recepció del doctor Antoni Castells Rodellas amb el treball "*50 anys de dermatologia. Olvidar i aprendre*". L'acollí l'acadèmic numerari Dr. Jacint Corbella Corbella.

El 17 del mateix mes foren rebuts els doctors Ramon Espasa Oliver i Josep Taberner Caturla, amb els treballs "*Paradoxes a la medicina del segle XXI*" i "*La medicina personalitzada en el tractament del càncer*". Els acolliren els acadèmics numeraris, doctors Jordi Vives Puiggrós i Francesc Solé Balcells.

El 21 de juny van ser rebuts els doctors Josep Arimany Manso i Rafael Manzanera López, amb els treballs "*La responsabilitat professional mèdica: perspectiva de la situació actual*" i "*Seguretat clínica del pacients. Un element clau de la qualitat assistencial*". Els acolliren els acadèmics numeraris, doctors Ramon Trias Rubiès i Miguel A Asenjo.

El 20 de setembre foren rebuts els doctors Joaquim Callabed Carracedo i Josefa Canals Sans, amb els treballs "*La pediatria social en la societat actual*" i "*Factors prenatals que afecten el desenvolupament*". Foren acollits pels acadèmics numeraris, Dr. Manuel Cruz Hernández i Dra. Edelmira Domènech Llaberia.

El 18 d'octubre van ser rebuts els doctors Amando Martín Zurro i Jordi Palés Argullós, amb els treballs "*Evolució de l'Atenció Primària a Catalunya en el període 1980-2010*" i "*L'educació mèdica, cent anys després de l'informe Flexner, 1910-2010*". Els van acollir els acadèmics numeraris, doctors Miguel A Asenjo Sebastián i Josep Carreras Barnés.

El 22 de novembre foren rebuts els doctors José Campos Neves i Xavier Sorní Esteve, amb els treballs "*Meio século de Ortodontia. Memória de uma caminhada*" i "*Pervivència històrica dels antics pesos medicinals catalans*". Foren acollits pels acadèmics numeraris, doctors Josep Carrière Pons i Jacint Corbella Corbella.

Finalment, el 13 de desembre van ser rebuts els doctors Elies Campo Güerri i Andreu Baliarda i Casajuana, amb els treballs "*El Projecte Genoma del Càncer*" i "*El sentit del tractament simptomàtic*". Els acolliran els acadèmics numeraris, doctors Antoni Cardesa García i Jacint Corbella Corbella.

SESSIONS COMMEMORATIVES

L'any 2010, a l'Acadèmia es van realitzar tres sessions commemoratives:

El 3 de maig es va celebrar l' "*Acte Commemoriatiu del segon Centenari del naixement de Pere Mata (Reus 1811- Madrid 1877)*" amb la participació dels doctors Jacint Corbella Corbella, Emili Huguet Ramià, Edelmira Domènech Llaberia, Josep Arimany Man-

so i Ferran Sabaté Casellas. En ell, va tenir lloc la presentació del segell de correus dins el format "Tu sello", dedicat al Centenari Pere Mata.

El 15 de novembre el Consell Interacadèmic de Catalunya va celebrar a la RAMC la sessió interacadèmica "*Setè Centenari de la mort d'Arnau de Vilanova (1311-2011)*", amb la participació dels doctors Pere Molas Ribalta, Jacint Corbella Corbella, Lola Badia Pàmies, José Martínez Gázquez i Jaume Bech Borràs.

El 29 de novembre va tenir lloc l' "*Acte Commemoriatiu del V Centenari del naixement de Miquel Servet (Vilanova de Sixena, Ossa 1511- Ginebra 1553)*", amb la participació dels doctors Jacint Corbella Corbella, Manuel de Fuentes Sagaz i Ferran Sabaté Casellas.

SESSIONS TEMÀTIQUES

Durant l'any 2010 es van realitzar sis sessions temàtiques de diversos tipus.

Actes monogràfics anuals de les Seccions

En el marc dels actes monogràfics anuals de les seccions, la secció primera va realitzar, el dia 7 de juny, una sessió dedicada a "La síndrome metabòlica", coordinada per l'acadèmica numeraria Dra. Soledat Woessner Casas, amb la participació dels doctors Ramon Gomis de Barbarà, Manuel Cruz Hernández, Francesc Jané Carrencà i Ramon Segura Cardona.

Taules Rodones

Com a taules rodones varen tenir lloc quatre sessions:

El 8 de febrer, sobre "*La por en medicina*", moderada per l'acadèmic numerari Dr. Antoni Caralps Riera, amb la intervenció dels doctors Marc Antoni Broggi Trias i Xavier Gómez Batiste.

El 31 de maig, sobre "*Educació Mèdica*", moderada per l'acadèmic numerari Dr. Joan Viñas Salas, amb la participació dels doctors Jacint Corbella Corbella, Francesc Cardellach López i Josep Carreras Barnés.

El 25 d'octubre, sobre "*Nous reptes de pediatria psicossocial*", moderada per l'acadèmic numerari Dr. Manuel Cruz, amb la participació dels doctors Josep M. Lailla Vicens, Josep M. Corretger Rauet, Joaquim Callabed Carracedo, Lefa S. Eddy, i Domènech Llaberia.

El 20 de desembre, sobre "Dues malalties misterioses: Fibromiàlgia i fatiga crònica", moderada per l'acadèmic numerari Dr. Antoni Caralps Riera, amb la participació dels doctors Gaietà Alegre, Joaquim Fernández Solà i Julià Blanco.

Col·loquis-Controversia

El 4 d'octubre, amb el format de col·loqui-controversia, es va celebrar una sessió sobre "*L'objecció de consciència en Medicina*", coordinada per l'acadèmic numerari Dr. Josep M. Mascaró i Ballester, amb la participació dels doctors Josep M. Lailla Vicens, Miguel A Asenjo, Josep Arimany Manso i Francesc Solé Balcells.

Conferències

El 24 de maig, el Dr. Jordi Desola Alà, facultatiu de l'Hospital Moisès Broggi, presentat per l'acadèmic numerari Dr. Moisès Broggi Vallès, va dissertar sobre el tema: "Oxigenoteràpia hiperbàrica. Bases i fonament d'una terapèutica bicentenària arrelada en la medicina basada en demostracions". I el 13 d'octubre, el Dr. Valery P. Bersnev (Cap de Neurocirurgia de Sant Petersburg), presentat per l'acadèmic numerari Dr. Joan Uriach Marsal, va tractar el tema "Desenvolupament històric de la Neurocirurgia a Rússia".

3. DONACIONS REBUDES

Entre les donacions rebudes aquest any, cal esmentar les de llibres per a la biblioteca a càrrec del hereu dels doctors Guileria Vallhonrat, Santiago Dexeus, Eudald Xalaberder i Miquel Vilardell Ynaraja

També s'ha rebut, com a donació extraordinària cedida pel Dr. Josep Vila-Ferran, una escultura del Dr. Jaume Ferran i Clua, en marbre de Carrara, per Josep Llimona, que s'ha situat al vestíbul a l'esquerra de la porta d'entrada a l'amfiteatre anatòmic.

4 - PREMIS DE L'ACADÈMIA

Corresponents a la **convocatòria de l'any 2011**, es van atorgar el següents premis. Tots ells seran guardonats amb el nomenament d'acadèmic corresponent de l'Acadèmia.

PREMI EN HONOR DE L'ACADÈMIC DOCTOR SALVÀ I CAMPILLO

És el premi més antic de l'Acadèmia. Es concedeix a treballs sobre temes relacionats amb alguna de les seccions de la mateixa.

Es va atorgar al treball "*Identificación de oncogenes activados por amplificación génica en el cáncer de pulmón*".

Autor: Pedro Pablo Medina Vico, de Granada.

PREMI DE MEDICINA I SANITAT COMARCALS

Es concedeix a estudis de qualsevol aspecte sanitari referit a alguna localitat o comarca de Catalunya.

Es va atorgar al treball "*El Dr. Josep Romagosa, membre de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (1844)*".

Autor: Angel Manuel Hernández Cardona.

PREMI DE LA REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA

Es concedeix a tesis doctorals presentades, llegides en alguna de les Facultats de Medicina de Catalunya dins de l'any natural anterior a la convocatòria.

Es va atorgar el Premi a la tesi "*Avaluació dels efectes de diverses tècniques culinàries sobre el contingut de varis contaminants químics en aliments d'ampli consum a Catalunya. Exposició dietètica*".

Autora: Gemma Perellò Berenguer, presentada a la facultat de medicina de Reus.

I es va atorgar un accèssit a la tesi "*Avaluació de l'activitat*

prooxidant de l'alumini en ratolins tgf2576. paper protector de la melatonina i de la desferoxamina"

Autora: Tània García Soldevila, presentada a la facultat de medicina de Reus.

PREMI DEL DOCTOR LLUÍS SAYÉ

Es concedeix a estudis de la vida i obra científica d'algun dels acadèmics numeraris o corresponents de l'Acadèmia, ja traspasat.

Es va atorgar al treball "*Apunte biográfico i obra científica del académico corresponsal de la Real Academia de Medicina i Cirugia de Barcelona Francisco Ollivier y Pagés, en la Real Academia de Medicina y Cirugía de Cadiz*".

Autora: Paloma Ruiz Vega, de Trebujana (Cádiz).

PREMI DELS PROFESSORS SALVADOR I JOSEP MARIA GIL-VERNET

Es concedeix a estudis sobre embriologia, anatomia, histologia, anatomia patològica, clínica i terapèutica urològiques. Té una dotació de cinc-cents euros.

Es va atorgar al treball "*Consenso experto sobre el impacto de nueva evidencia científica disponible sobre la hiperplasia benigna de próstata*".

Autora: Maria Monlleó González.

PREMI FUNDACIÓ PUIGVERT

Es concedeix a un metge uròleg, de menys de 45 anys, que faci un treball clínic o de recerca, sobre un tema de l'especialitat d'urologia, amb el suport del centre on treballa. Té una dotació de mil cinc-cents euros.

Es va atorgar al treball "*Afectación de la sexualidad del varón en uteroplastia anterior*".

Autor: Javier Ponce de León Roca.

PREMI DE LA FUNDACIÓ CATALANA DE TRASPLANTAMENT

Es concedeix a un autor espanyol que consti com a primer signant d'un article sobre transplantament publicat en el curs de l'any anterior a la convocatòria. Està dotat per la Fundació Catalana de Trasplantament amb mil cinc-cents euros.

Es va atorgar al treball "*Decompression of the portal bed and twice-baseline portal inflow are necessary for the functional recovery of a "Small-for-size" graft*". Publicat a la revista "Annals of Surgery"

Primer autor: Amelia Judith Hessheimer.

La **convocatòria dels premis per l'any 2012** inclou, a més dels premis esmentats un nou premi: el **PREMI DE LA FUNDACIÓ BARRAQUER**, que es concedirà fonamentalment a treballs sobre oftalmologia.

Josep Carreras i Barnès
Secretari general